

Kabinet Zaštitnika	020/241-642
Savjetnici	020/225-395
Centrala	020/225-395
Fax:	020/241-642
E-mail:	ombudsman@t-com.me
	www.ombudsman.co.me

**Broj: 01-375/21
Podgorica, 5. oktobar 2021. godine
MP/MP**

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na osnovu čl. 20 i člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl.list CG", br.42/11, 32/14 i 21/17), sproveo je ispitni postupak po pritužbi XX, iz Podgorice i utvrdio činjenično stanje na način koji slijedi.

I UVOD

1. Postupak pred Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda, odnosi se na nepostupanje Uprave za katastar i državnu imovinu - Područne jedinice Podgorica, odnosno nedonošenja rješenja o eksproprijaciji u postupku pokrenutom po predlogu za eksproprijaciju Ministarstva saobraćaja i pomorstva (sada Ministarstvo kapitalnih investicija), radi rekonstrukcije puta Dinoša-Cijevna-Zatrijebač.

II ČINJENICE

2. Činjenice utvrđene na osnovu navoda podnosioca pritužbe, izjašnjenja Uprave za katastar i državnu imovinu - Područne jedinice Podgorica, te cijelokupne dokumentacije koja egzistira u spisima predmeta, mogu se sublimirati na sljedeći način.

3. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva (sada Ministarstvo kapitalnih investicija) Upravi za nekretnine-Područnoj jedinici Podgorica (sada Uprava za katastar i državnu imovinu) podnijelo je Predlog za eksproprijaciju određenih nepokretnosti u KO Grude, KO Stari Trabujin, KO Donji Zatrijebač i KO Budza za rekonstrukciju puta Dinoša - Cijevna - Zatrijebač.

4. Uprava za nekretnine - Područna jedinica Podgorica rješavajući po odnosnom predlogu održala je usmenu raspravu dana 10. marta 2020. godine, na kojoj je prisustvovao XX po ovlašćenju XX, u cilju upoznavanja stranke, odnosno vlasnika nepokretnosti sa postupkom eksproprijacije. Iz sadržine zapisnika sačinjenog nakon održane javne rasprave utvrđeno je da je stranka XX istakao prigovor u odnosu na dio nepokretnosti koji nije ušao u procjenu nepokretnosti i prigovor za kulturu kat. parcele br. 281 KO Stari Trabujin.

5. Dana 1. decembra 2020. godine, XX Upravi za nekretnine - PJ Podgorica podnio je zahtjev za nastavak procedure eksproprijacije zemljišta.

6. Dana 25. januara 2021. godine, PJ Pogorica održala je javnu raspravu u predmetnoj upravnoj stvari na kojoj je prisustvovala stranka XX. Iz sadržine zapisnika sačinjenog nakon održane javne rasprave proizilazi da je stranka XX od strane službenog lica Područne jedinice Podgorica obaviještena da je za donošenje rješenja o eksproprijaciji neophodno rješiti prethodno pitanje koje se odnosi na promjenu

kulture kat. parcele br. 281, te da će se nakon konačnosti rješenja, ukoliko ono bude pozitivno za stranku, izvršiti izmjenu ponude u tom pravcu i zakazati usmenu raspravu.

7. Dana 4. oktobra 2021. godine, XX elektronskim putem dostavio je Zaštitniku rješenje Područne jedinice Podgorica br.101 -954/19-17766, od 19. jula 2021. godine, kojim se dozvoljava promjena kulture u kat. operatu KO Stari Trabujin za pomenutu kat parcelu, kao i dokaz o ličnom uručenju rješenja od 27. jula 2021. godine.

8. Dana 5. oktobra 2021, godine, u neposrednom razgovoru sa Glavnom savjetnicom Zaštitnika podnositelj pritužbe istakao je da je zadovoljan predmetnim rješenjem i da na isto nije bilo potrebe izjavljivati žalbu, čime su se stekli uslovi za okončanje postupka eksproprijacije.

9. Od Uprave za katastar i državnu imovinu PJ Podgorica Zaštitnik do dana izrade ovog mišljenja nije obaviješten da li je u međuvremenu ta Područna jedinica donijela rješenje o eksproprijaciji.

III RELEVANTNO DOMAĆE I MEĐUNARODNO PRAVO

A. Ustav Crne Gore („Sl. list CG“, br.1/07 i 38/13)

Član 6

Crna Gora jemči prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi. Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih.

Član 20

Svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

B. Zakon o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17)

Član 104 st.1 i 5

Ako rješavanje upravne stvari zavisi od prethodnog rješavanja nekog pravnog pitanja, za čije rješavanje je nadležan sud ili drugi organ (u daljem tekstu: prethodno pitanje) ovlašćeno službeno lice može, pod uslovima propisanim ovim zakonom, samo rješiti to pitanje ili upravni postupak prekinuti dok nadležni organ to pitanje ne rješi.

O prekidu upravnog postupka zbog rješavanja prethodnog pitanja donosi se rješenje.

C. Zakon o eksproprijaciji ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 55/00, 12/02, 28/06, "Službeni list Crne Gore", br. 21/08, 30/17, 75/18)

Član 19 stav 2

Predlog za eksproprijaciju podnosi se nadležnom organu uprave - područnoj jedinici u opštini na čijoj se teritoriji nalazi nepokretnost predložena za eksproprijaciju.

Član 23 st. 1 i2

Postupak po predlogu za eksproprijaciju sprovodi i rješenje donosi nadležni organ uprave.

Prije donošenja rješenja o eksproprijaciji organ iz stava 1 ovog člana omogućće stranci pravo na izjašnjavanje u postupku.

D. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG“, br.42/11 i 32/14)

Član 20

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.“

E. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 13

Svako čija su prava i slobode zaštićena Konvencijom povrijeđena, ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, bez obzira da jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.

IV OCJENA ZAŠTITNIKA

10. Podnositac pritužbe ističe da Uprava za nekretnine - PJ Podgorica (sada Uprava za katastar i državnu imovinu) u postupku pokrenutom po Predlogu Ministarstva saobraćaja i pomorstva (sada Ministarstvo kapitalnih investicija) za eksproprijaciju određenih nepokretnosti, radi rekonstrukcije puta Dinoša -Cijevna - Zatrijebač nije donijela rješenje o eksproprijaciji, na koji način je onemogućen da se upozna sa njegovom sadržinom i eventualno podnese žalbu ukoliko bude nezadovoljan donjetom odlukom organa.

11. Izjašnjavajući se na zahtjev Zaštitnika Uprava za katastar i državnu imovinu, PJ Podgorica u bitnom je navela da je za rješavanje postupka eksproprijacije neophodno da se riješi prethodno pitanje koje se odnosi na promjenu kulture kat. parcele br 281. (predmet poslovne označke 954-101-UP-17766/19) o čemu je upoznat podnositac pritužbe na zapisniku o javnoj raspravi.

12. Zaštitnik je na osnovu stanja u spisima predmeta i samih navoda Uprave za katastar i državnu imovinu - PJ Podgorica uočio da od dana kada je održana javna rasprava tj. od 25. januara 2021. godine, ta Područna jedinica nije preduzimala dalje radnje u cilju rješavanja odnosne upravne stvari, odnosno donošenja rješenja o eksproprijaciji, iz razloga što je neophodno rješiti prethodno pitanje koje se odnosi na promjenu kulture kat. parcele br. 281. KO Stari Trabujin, a koji se vodi kod tog organa u predmetu poslovne označke 954-101-UP-17766/19.

13. Uzimajući u obzir iznijete navode Područne jedinice Podgorica, kao i navode da je podnositac pritužbe na javnoj raspravi upoznat sa činjenicom da je za rješavanje postupka eksproprijacije neophodno sačekati da se riješi prethodno pitanje u predmetu poslovne označke 954-101-UP-17766/19, Zaštitnik smatra da isti ne mogu biti opravданje za nepostupanje organa i nedonošenje akta o prekidu postupka (vidjeti imperativne zakonske članove Zakona o upravnom postupku o rješavanju prethodnog pitanja, citirani u "Relevantnim propisima").

14. Iako je pozitivno riješeno prethodno pitanje za podnosioca pritužbe Zaštitnik svakako konstatuje da ovakvim postupanjem nadležnog organa, tačnije nedonošenje akta/rješenja o prekidu postupka sa odgovarajućom poukom o pravnoj zaštiti i nedostavljanja te odluke stranci, ostaju nezaštićena njena

prava, te istoj onemogućeno da odluku organa preispita ulaganjem pravnog sredstva radi zaštite svojih prava.

15. Nastavljanje sa ovakvom praksom u postupanju organa u ovakvim ili sličnim situacijama, po mišljenju Zaštitnika moglo bi predstavljati indikator da ovakvo postupanje, odnosno nepostupanje može imati za posljedicu proizvoljnost u vršenju zakonskih ovlašćenja i ugroziti, odnosno povrijediti određena prava pojedinca.

16. Zaštitnik podsjeća da svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonu zasnovanom interesu.

17. Ustavom Crne Gore svakome je zajemčeno pravo na pravni lijek protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu ili na zakonu zasnovanom interesu. Pojam pravnog lijeka u smislu navedene odredbe Ustava treba razumjeti na način da u sudskim i drugim postupcima u kojima se odlučuje o pravima i na zakonu zasnovanim interesima, pravnim subjektima treba stajati na raspolaganju takav sistem pravnih lijekova koji bi tim subjektima omogućio da izazovu preispitivanje odluke zbog svih razloga zbog kojih ona može biti nepravilna i nezakonita ili donesena u postupku koji je sproveden uz bitne povrede odredaba koje ga uređuju.

18. Takođe, član 13 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda garantuje da svako čija su prava i slobode zaštićena Konvencijom povrijeđena, ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, bez obzira da li je povreda učinjena od strane lica koja su djelovala u okviru vršenja javnih ovlašćenja. Ovaj član obezbjeđuje da prava koja su propisana zakonom nisu teoretska i iluzorna, već djelotvorna i efikasna.

19. Pravni lijek propisan članom 13 Konvencije mora biti "efikasan" u praksi, osim toga što je propisan zakonom. Konkretno, ostvarivanje ovog prava ne smije biti neopravdano ometeno djelima ili propustima nadležnih državnih organa.

20. Shodno svemu prednjem, a na osnovu čl.41 st.1 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda, Zaštitnik donosi sljedeće

M I Š L J E N J E

Prema stanju u spisima predmeta, u ovoj fazi postupka, Zaštitnik nije mogao utvrditi da je podnosiocu pritužbe povrijeđeno niti jedno Ustavom Crne Gore, kao ni Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zagarantovano ljudsko pravo i sloboda.

* * *

Budući da Zaštitnik ljudskih prava i sloboda djeluje i na način što ukazuje, upozorava, kritikuje i preporučuje shodno članu 20 Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda, te samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, to u konkretnom slučaju, bez namjere da na bilo koji način utiče na postupak i odlučivanje Uprave za katastar i državnu imovinu, PJ Podgorica, cijeni cjelishodnim da **preventivno** ukaže ovom organu da nastavljanje sa

ovakvom praksom u pogledu rješavanja upravne stvari koja zavisi od prethodnog rješavanja nekog pravnog pitanja, može dovesti do povrede određenog prava pojedinca.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE**
Snežana Armenko

Dostavljeno:

- Podnosiocu pritužbe,
- Upravi za katastar i državnu imovinu PJ Podgorica
- a/a.

